

РЕШЕНИЕ

№ 41777

гр. София, 13.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в публично заседание на 08.12.2025 г. в следния състав:

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **11637** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 10, ал. 6 и чл. 14а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на Н. Д. С. с постоянен адрес в [населено място], срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-М/11236/04.11.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - М., с която е постановен отказ по заявление за отпускане на еднократна помощ за ученици по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД.

С жалбата се иска оспорената заповед да бъде отменена като незаконосъобразна. Не се отрича пропускането на срока за заявяване на помощта. Твърди се, че същият е инструктивен, тъй като не е свързан с изрична правна последица при неспазването му. Представят се писмени бележки. Претендират се разноси.

Ответникът – директорът на Дирекция "Социално подпомагане" - М., в с.з. чрез юрисконсулт Т., оспорва жалбата, считайки, че атакуваната заповед е законосъобразно постановена.

Административен съд - София-град, III отделение, 75-ти състав, като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобрази доводите на страните и извърши цялостна проверка на оспорения акт и във връзка с правомощията си по чл. 168 АПК, приема за установено следното:

На 17.10.2025 г. Н. Д. С. е подала заявление -декларация за отпускане на помощ за ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас по чл. 10а от ЗСПД. Заявлението е регистрирано в Дирекция „Социално подпомагане – М.“ с № ЗСПД/Д-С-М/11236 от

20.10.2025 г. Заявителката е декларирила, че е омъжена, с едно дете – А. М. С., което не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето и записано в училище за обучение във втори клас за учебната 2025/2026 г.

На 04.11.2025 г. е издадена обжалваната заповед за отказ на основание чл. 10, ал. 4 ЗСПД, вр. чл. 4, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗСПД, във вр. с чл. 10а, ал. 5 и ал. 6 от ЗСПД. В графа "Мотиви " е записано, че "заявлението не е подадено в регламентирания срок".

Заповедта е връчена на 05.11.2025 г.

В хода на съдебното производство като доказателства са приети представените с жалбата и административната преписка документи.

При така установеното от фактическа страна Административен съд-София-град, 75-ти състав, обуславя следните правни изводи:

Жалбата е подадена в законоустановения 14-дневен срок, от активно легитимирано лице и при наличие на правен интерес, поради което е допустима, а разгледана по същество е неоснователна.

При извършване на проверката по чл. 168, ал. 1, вр. чл. 146 от АПК, съдът констатира, че обжалваната заповед е издадена от компетентен орган по чл. 10, ал. 4 от ЗСПД – директорът на Дирекция "Социално подпомагане" – М. съгласно приложената на л. 48 заповед № ЧР-СП-12236/13.09.2024 г., в предвидената писмена форма и при спазване на задълженията за мотивиране по чл. 10, ал. 5 от ЗСПД и чл. 59, ал. 2 от АПК.

В производството не са допуснати и съществени процесуални нарушения, които да опорочават акта до степен, налагаща неговата отмяна.

Обжалваната заповед е издадена при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта на закона.

Съобразно чл. 10а от ЗСПД на семействата, чиито деца са записани в първи клас или са записани или продължават обучението си, във втори, трети и четвърти клас на училище, се отпуска еднократна помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето (ал. 1). Помощта по ал. 1 се отпуска независимо от дохода на семейството. Размерът на еднократната помощ се определя ежегодно в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година (ал. 5). Помощта се изплаща на два пъти, като 50 на сто от нейния размер се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а остатъкът се изплаща в началото на втория учебен срок, ако детето продължава да посещава училище (ал. 6).

Условията за получаване на посочената семейна помощ са детето да постъпи в училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние, да продължи обучението си и през втория учебен срок до завършване съответно на първи, втори, трети и четвърти клас, както и да не допуска в рамките на един месец от учебната година отсъствия от 5 учебни часа, за които няма уважителни причини – арг. чл. 10а, ал. 7 от ЗСПД.

Съгласно чл. 31, ал. 1 от ППЗСПД еднократна помощ за ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас, се отпуска въз основа на заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика. Заявлението декларация се подава след записване на детето в първи, втори, трети и четвърти клас, но не по-късно от 15 октомври на текущата учебна година, с изключение на случаите, когато поради

здравословни причини, установени с протокол на ЛКК, детето не може да започне училище, но не повече от 6 месеца от започване на съответната учебна година (чл. 31, ал. 4 на ППЗСПД).

В случая жалбоподателката не отрича, а и това се установява от приложените по делото доказателства, че заявлението-декларация за отпускане на помощта е подадено по електронен път на 17.10.2025 г. Законоустановеният срок, в който това е трябвало да се случи е до 15.10.2025 г. (сряда, присъствен ден). Поради това правилно административният орган е отказал отпускането на семейната помощ. Не са представени доказателства от жалбоподателката да попада в изключението, регламентирано в разпоредбата на чл. 31, ал. 4 от ППЗСПД.

Неоснователни са изложените в жалбата доводи за незаконосъобразност на акта. Правото на семейни помощи по ЗСПД (независимо от техния вид) възниква по силата на закона, когато се осъществят посочените в съответната хипотеза правопораждащи факти. Заповедта по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД, респ. по чл. 31 от ППЗСПД, не е конститутивен административен акт, защото тя няма правопораждащ правен ефект. С тази заповед директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице признава или отрича твърдяното със заявлението-декларация право на семейна помощ, възникнало по силата на закона, т. е. заповедта има установителен (декларативен) правен ефект. Когато признае твърдяното право, директорът, респ. упълномощеното от него длъжностно лице, издава заповед по чл. 10, ал. 4 от ЗСПД, с която разпорежда да бъде изплатена паричната помощ по чл. 10а, ал. 1. От изложеното до тук е видно, че вземането за съответната семейна помощ възниква по силата на закона, когато се осъществят фактите, пораждащи съответното право на семейна помощ. Това вземане се погасява по давност при изтичането на съответния срок по чл. 12 ЗСПД, който за еднократната помощ за еднократната помощ за ученици, записани в първи клас или са записани или продължават обучението си във втори, трети и четвърти клас е един месец и започва да тече от началото на учебната година (чл. 12, ал. 1, т. 6 от ЗСПД). Този срок е давностен и поради това не може да бъде продължаван, поради което с изтичането му се погасява правото на семейната помощ по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД.

По изложените съображения, се налага извод за неоснователност на инициираното от Н. Д. С. оспорване на Заповед № ЗСПД/Д-С-М/11236/04.11.2025 г., издадена от директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - М..

Водим от горното и на основание чл. 173, ал. 2, вр. чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 174 АПК, Административен съд - София-град, III отделение, 75-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. Д. С. срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-М/11236/04.11.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - М..

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

